GAZET'A TRANSILVANIEI.

Redactiunea si Administratiunea:
Brasiovu, piati'a mare Nr. 22. — „Gazet'a" ese:
Marti'a, Joui'a si Sambat'a.

Pretiulu abonamentului:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Tieri esterne pe siése luni 14 fr. pe anu 28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. si r. si pe la dd. corespondenti.

Anunciurile:
un'a serie garmondu 6 cr. si timbru de 30 cr. v. a. pentru fiacare publicare. — Scrisori nefrancate nu se primescu. — Manuscripte nu se retramitu.

Nr. 71. Marti, 23 Iuniu, 5 Iuliu 1881.

Cu *1 Iuliu st. v. 1881* s'a inceputu unu nou abonamentu la

„GAZET'A TRANSILVANIEI."

Rogamu pe On. Domni prenumeranti ai fóiei nóstre, a grabi cu inoirea abonamentului pe semestrulu alu II-lea.

Spre mai mare inlesnire recomandamu a se lipí adres'a, sub care s'a tramisu fóia pêna acuma, pe dosulu cuponului dela asignatiunea postala.

Domnii noui abonanti sunt cu deosebire rogati a ne tramite adressele d-loru *esactu*, aratandu si *post'a cea mai aprópe* de loculu, unde locuiescu.

☞ **„Gazet'a Transilvaniei" apare dela 1 Ianuariu 1881 de trei ori pe septemana.**

☞ Pretiulu abonamentului la „Gazet'a Transilvaniei" este:

pentru Brasiovu: pe trei luni 2 fl., pe siése luni 4 fl., pe anu 8 fl.; — dusu in casa: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl.; pe anu 10 fl.

pentru Austro-Ungari'a cu post'a: pe trei luni 2 fl. 50 cr., pe siése luni 5 fl., pe anu 10 fl.,

pentru Romani'a si alte tieri esterne: pe trei luni 7 franci, pe siése luni 14 franci, pe anu 28 franci.

Escessele in Prag'a.

Brasiovu, 5 Iuliu st. n.

Pre candu in Ungari'a se facura alegerile pentru dieta, cari prin arbitriulu, pressiunile si forti'a intrebuintiata de càtra ómenii guvernului, cu deosebire façia de alegêtorii nemaghiari, produsera atàta nemultiamire in tiéra: in Austri'a se petrecù unu scandalu, provocatu de càtra studentii din Prag'a, care facù se isbucnésca ur'a intre Germani si Cehi intr'unu modu pêna acuma inca nepomenitu.

Dela venirea ministeriului Taaffe la càrma, si dela inaugurarea actiunei de impacare din parte-i inimiciti'a intre Nemtii si Cehii Austriei se màresce pe dî ce merge. Certele, portate pêna acuma prin diare, s'au transplantatu pe strade, prin birturi si au degeneratu in fapte de violentia fórte regretabile. Iritatiunea a ajunsu la culme prin escessele intemplate in ultimele dile ale lunei lui Iuniu la Prag'a.

Studentii germani dela universitatea din Prag'a au serbàtu aniversarea a 20-a a fundarei societatii academice „Austria". La acést'a festivitate au luatu parte si deputati ai „Burschenschafturiloru" din alte orasie ale Austriei si unii din Germani'a.

Se vede cà modulu cum s'au purtatu studentii germani la acést'a festivitate a iritatu in mesura mare pe colegii loru cehi, càci acestia hotarira de a face o contra-demonstratiune, mergêndu vre-o 200 de insi la Kuchelbad, unu locu de petrecere in departare de o ora dela Prag'a, unde erau adunati si se vedeau studentii nemti. Aici Cehii incepura a cantá melodii nationali, si a strigá: „Pereat!" ei provocara apoi pe Nemti cá sè se scóle cu totii in picióre si se cante impreuna cu ei imnulu imperatescu. Studentii nemti n'au urmatu indata acestei cereri, càci nu voieau se arate cà cedéza la ordinulu Cehiloru. Unu tumultu nedescriptibilu a urmatu dupa acést'a. Nemtii cantara imnulu mai tardiu la comand'a seniorului loru, dér' iritatiunea devenise atàtu de mare, incàtu de aci se nascù o batalia grozava cu pahare, cu scaune, cu betie. Resultatulu a fostu versare de sange, o multime de raniti si intrevenirea politiei.

Acést'a batalia intre studenti nu este nici cea d'antaiu, nici cea din urma, si n'ar meritá cá se ne ocupamu la loculu acest'a de ea, déca nu ar' avé unu caractoru eminamente politicu fiindu intrebuintiata din partea partidei centraliste cà medilocu de agitatiune in contra ministeriului actualu, care si-a scrisu pe programa: multiamirea nationalitatiloru.

Multu reu a adusu cu sine slabiciunea ómeniloru de statu ai acestei monarchie. Déca impacarea, care voiesce se-o faca comitele Taaffe acuma, nu s'ar fi totu amanatu de dieci de ani, lucrurile nici odata nu puteau ajunge atàtu de departe cá pêna la unu resbelu civilu se fia numai unu micu pasu. Desbinarea intre nationalitatile diferite ale imperiului a ajunsu inse, gratia esperimenteloru nenorocite politice, la culme. Intemplarile din Boemi'a ne-o dovedescu acést'a indestulu.

Este invederatu scopulu agitatiunei centraliste urmata din incidentulu escesseloru de la Prag'a. Centralistii nemti voiescu se compromita ministeriulu nu numai in intru ci mai vêrtosu in afara, de unde spera cà se va intreprinde cá si la 1871 o actiune diplomatica pentru a resturná pe comitele Taaffe. Déca studentii infuriati cehi si germani dela Prag'a isi spargu capetele; déca se intempla càteva tranteli pe strade, indata strigu diarele centraliste cà statulu este in periculu, cà guvernulu si politic'a lui concilianta façia de nationalitati sunt de vina la tóte.

Siovinismulu nemtiescu incepe a emulá cu celu unguresců. Si Nemtii sunt mai periculosi pentru cà au la spate pe Bismarck. Cehii au comisu dér' o neghiobia dandu-le ocasiune a strigá in lumea larga, cà elementulu nemtiescu este ameníntiatu de mórte. Ce se le faci inse? Cehulu este escentricu din natura, ear' Neamtiulu boemu s'a dedatu se lu urasca si acést'a nu promite nici unu bine pentru viitoriu.

Cu càteva confiscari de diare vienese cum au fost cele intemplate din caus'a reproducerei resolutiunei consiliului municipalu alu Vienei, care invólva o acusatiune formala a ministeriului din caus'a memorateloru escesse, comitele Taaffe nu póte ajunge departe. Temporisarea astadi nu mai are trecere. Aut, aut! Cá sè se continue suprematí'a germano-maghiara si nationalitatile inca se fia multiumite nu merge nicidecumu, si monarchia nu mai are multu timpu de esperimentatu.

Miscarile electorali.

Abrudu 29 Iuniu 1881.

Onarabile D-le Redactoru! Astadi avuramu din nou placut'a ocasiune a ne convinge cà Romanii din Munţii apuseni, si in specialu cei din colegiulu electoralu alu Abrudu-Rosiei togma cá si in trecutu suntu conscii de derepturile loru natiunali, si sciu apretia pre deplinu valórea concluseloru aduse de representantii natiunei.

Pre lênga tóte tentatiunile ivite din partea eroiloru dîlei, in intregu colegiulu nostru electoralu nu s'a aflatu unu singuru alegêtoriu romanu, care sè se fi abatuţu dela strict'a observare a concluseloru conferintiei nóstre electorale din Sibiiu; acést'a este o proba eclatanta, cà de-o parte membrii clubului electoralu, cu puçine esceptiuni au fostu fiescecarele la postulu seu; éra de alta parte, cà in acestu colegiu nicidecàtu nu se afla materialu aptu pentru corruptiunea politica, care 'si jóca halaripulu in colegiele compuse din neromani.

In tóta Transilvani'a Ungari'a si Banatu nu s'au aflatu unu singuru romanu, care se fi cutezatu a candidá in acestu colegiu, de si majoritatea alegêtoriloru sunt Romani; si la alegerea de astadi, unde una mana de Unguri, nemti si armeni renegati au acclamatu pre Alesandru Hegedüs — caditu in Clusiu — nici unu alegatoriu Romanu nu a luatu parte.

E possibilu, cà contrarii nostri politici sè ne faca observarea, cà dóra aru fi participatu 2—3 romani la ascultarea programei nou alesului, si cà dóra totu acesti 2—3 insi ar' fi participatu si la banchetulu datu in onórea candidatului si alesului. Ve asecurezu inse, Domnule Redactoru, cà la ascultarea programei mai multu curiositatea, éra la banchetu mai multu curtoasi'a ia facutu pe acesti romani se retacésca, Ve asecurezu' ca atàtu la primirea candidatului Unguriloru, càtu si la conductulu cu tortie, apoi la actulu aclamarei unu singuru alegêtoriu romanu nu a participatu.

Acestu faptu odata constatatu, credu, cà are se puna pe cugete pe contrarii nostri politici; pentrucà de aci se potu convinge, cà cu Romanulu au de a face cá c'unu factoru, care consciu de derepturile sale natiunali si politice: le va pretinde acestea pre terenu legalu — desi in resistintia passiva — pêna atunci, pêna candu le va dobêndi mai tardiu séu mai curêndu; inse nu din grati'a hegemoniloru Ungariei, ci prin sine dela Dumnedieu si Europ'a.

Silvius.

Ighiu in 1 Iuliu 1881.

Alegerea de deputatu in cerculu Ighiului (Transilvani'a) s'a indeplinitu in 29 Iuniu a. c. Cu tóte cà mamelucii au voitu se aclame unanimu pe Lucacs Laszlo, arménulu, cá si de altadata, totusi cá se fia comedi'a mai interesanta a pasitu in urma cá candidatu si Sennyeistulu Mohai Sándor, voindu se imbete lumea nóstra si se-o bage in mocirlele alegeriloru. Cu cea mai mare multiumire potu constatá, cà caracterulu firmu, la care m'am provocatu in 24 Iuniu, implorandu pe D-dieulu dreptatii, s'a documentatu din partea alegêtoriloru romani, cari s'au purtatu in sensulu programei nóstre nationale, standu cá si stanc'a de granitu in medilocului valuriloru.

De alta parte, de au fost undeva ispite in tiéra, in acestu cazanu de maghiarisare, apoi nu credu se fi fost mai insistente cá aici, dela vladica pêna la opinca, dela preutulu iesuitu pêna la jidanulu din urma platitu, toti se puneau mai in genunchi pentru reesirea lui Mohai, n'au lipsitu nici promissiuni de bani. Dér' tóte inzedaru, caracterulu romanu condusu bine a remasu neatinsu pentru sant'a solidaritate si nici autoritatea amploiatului romanu C. din Alba-Iuli'a, nici intimidari de tóta natur'a nu au potutu se duca pe Romani la urna. Passivitatea nóstra nu e dér' atàtu de indiferenta precum se scriea si se credea.

Fost'au esceptiuni odióse singuratice si la noi, de esemplu pe langa oficialulu C. si preotulu Iancu dela Valea-Alba, (cu càtiva „perde-véra"), unicullu din aceste parti, care a alunecatu; der' cu ómeni necapacitabili, dedati a trai din grati'a celoru mari, — de care odiosu vitiu nu sunt scutiti nici unii portatori de paliu episcopescu, — cu asemeni ómeni slabi de angeru nu sta multu de vorba nici unu Romanu consciu de sine si de demnitatea s'a natiunala.

A.

D. St. Martinu 2 Iuliu 1881.

Onorata Redactiune! In Nr. 69 alu „Gazetei" sub rubric'a „Miscari electorali" am cetitu acestea:

„In comitatulu Têrnavei mici alegêtorii romani au fostu la inaltimea datoriei loru natiunale, càci in colegiulu electoralu Dicio-St.-Martinu dintre 400 alegêtori romani nu se infaçisiara la alegere nici unulu. Càti-va amploiati, cari au fostu constrinsi se iè parte, nu numera."

Prin passagiulu din urma cetitoriulu este sedusu a crede, cà càti-va amploiati, carii se afla in acestu locu in contra decisului unanimu alu natiunei, totusi au concursu cu voturile loru la alegerea de deputatu. — De-orace acesti càtiva amploiati pretiuescu caus'a natiunale mai pre susu de càtu panea de tóte dilele, ba mai pre susu de càtu

chiaru viati'a loru, si de óra-ce acestia nici constrinsi nici rogati nu au luatu parte, On. Redactiune in interesulu adeverului este rogata a rectificá acestu passagiu, ce nu se baséza pe adeveru.

Alegĕtoriulu neparticipante.

Hatiegu, 1 Iuliu 1881.

In 29 l. c. se efectui alegerea de] deputatu dietalu si in cerculu Hatiegului, candidatulu guvernului Maza Lőrintz a esitu invingĕtoriu contra candidatului opositiunei moderate Kaas Ivor. Coruptiunea cu bani, beuturi si alte apromissiuni a fostu pe façia din ambele parti, si déca regimulu nu esercé'a si pressiunea indatinata cu organele sale, candidatulu seu, care de vreo 12 ani representéza acestu nefericitu cercu mai fara nici o opositiune era se cada. La urna s'au presentatu alegĕtorii hatiegani intre ei si granitiarii romani, acestia, parte sedusi si amagiti de pretinsii loru conducĕtori falsi parte adunati cu organele politiali din casa in casa si mânati la urna, càci la din contra li s'ar' fi abdisu ambele si li s'ar' fi inchisu usile cassei patrimoniale maghiare din locu. Apoi „n y e m i s i i" opincari romani de prin tienutu, adusi in turme cá berbecii si tienuti in circuri bine ingradite de agentii partiteloru, se intielege cà si acestia bine platiti si saturati de spirtulu lui Juda, de órace au ajunsu si ei la precepere, cà cele ce are lipsa de votulu loru privilegiatu, sèlu platésca bine, apoi fia ce vá fi de lume.

Classea acést'a de ómeni „nyemisii", càci asié se numescu ei pre sine si alta numire nu suferu pare a fi batuta de D-dieu, cá se nu mai capete minte niciodata nici chiaru vediendu trist'a realitate, cà densii cá si ceilalti romani neprivilegiati se ruinéza; ei si acuma privescu totu indereptu, traiescu totu pentru trecutu si credu: cà viitoriulu érasi vá ajunge la cód'a trecutului, de unde sè se incépa érasi privilegiulu loru, acést'a sperantia si nutresce sitrensii totdeuna de càtra alesii loru ablegati maghiari ei credu acést'a si mine nui póte capacitá cà ei suntu insielatii

Dintre Romanii neprivilegiati (censualisti) au participatu la urna mai numai cei adusi la poruncéla, judii cu notarii comunali; altcum fara poruncéla si fara bacsisiu de drumu nici acestia nu s'ar' fi presintatu.

Vei intrebá, D-le Redactoru ca unde-i solidaritatea romaniloru hatiegani, unde prestigiulu concluseloru Sibiiane? unde stà intielegiuti'a si unde stau preutii? Ah! intrebari acestea pentru alte tempuri si alte giurstari la noi; candu o institutiune cetatianésca, unu dreptu constitutionalu de cea mai 'nalta válóre se degradéza la unu objetu de specula, la o marfa de tĕrgu, ce vei face speculantiloru fara consciintia si plebei nepricepute si amagite cá se nu cumpere si se nu vendia ceea ce vedu, cà se platesce bine? unu curentu funestu acesta si de trista consecintia, si eu asié sum convinsu: cà déca stapanitorii nostri pe basea acésta a coruptiunei si a demoralisarei numai mai cugeta sè se sustiena la domnia, apoi debile convictiuni trebue cà au despre consolidarea unui statu, cá cela in care traimu. Ce vá fi candu acésta basa nu o voru mai poté sustiené, séu li-o voru impinge-o altii totu cu asemenea mijlóce, dér de alte aspiratiuni, de alte convictiuni, de sub peciòre? Risipirea Jerusalimului!!! Dér' se abstragemu dela giurstarea, cum cugeta si pre ce base se adopera maghiarii, a sustiené statulu si asi perpetuá domni'a. Ingrigirea cea mai mare pentru noi este, cà prin procederea densiloru se strica si se corumpe poporulu intr'atàta, càtu elu institutiuniloru constitutiunali si drepturiloru cetatianesci numai atàta valóre le mai dà, càta posède ori si care marfa de tĕrgu; elu nu se mai inspira de alta valóre a drepturiloru sale (de óra ce elu fructe de dulcétia n'a mai gustatu dupa ele ci totu fructe de amaréla) decàtu de valórea ce i se oferesce pentru ele in bani si beutura; éta reulu, care trebue se ne ingrijésca pe toti fara deosebiré de nationalitate.

Unu statu, din a carui poporu, prin coruptiune si demoralisare, se nimicesce ori-ce consciintia de dreptu, si amórea institutiuniloru constitutiunali si de libertate, se sugruma pĕna la espirare, cu strĕngulu legiloru celoru mai aparatóre, acelu statu numai càtu vegetéza, si la prim'a occasiune data dusmanului, póte se cada jertfa acestui'a.

S a r g e t i a n u l u.

Caransebesiu, 15 27 Iuniu 1881.

Alegerea deputatului dietalu s'a efectuitu astadi. A reesitu candidatulu partidei nationale romane, d. generalu pensionatu T r a i a n u D o d a cu 2014 voturi. Candidatulu partidei guvernamentale, proprietarulu mare din o comuna invecinata cu Caransebesiulu, numita Valea boului, domnulu Hedvig Bősz a capetatu 679 de voturi. Participandu dér' la aceasta alegere 2693 de alegĕtori, candidatulu partidei nationale romane a reesitu alesu cu o maioritate de 1335 voturi. Cerculu nostru electoralu este unulu d'intre cele mai mari din intreag'a tiéra, elu a avutu de astadata 6269 de alegĕtori, carii representa o populatiune de aprópe 100.000 locuitori, dintre cari 90% sunt romani. Acestu cercu coincide cu fostulu regimentu confiniariu romano-banaticu nr. 13 si dupa numerulu poporatiunei ar' avé se aleaga 3 deputati dietali, computandu-se la 30,000 locuitori unu deputatu dietalu, dupa normele generali vigente in Ungari'a. Dér' façia cu noi romanii tóte dispositiunile legiloru sunt maiestrite si asié unde censulu nu duce la scopu, acolo se scurtéza poporulu in altu modu.

Trecĕndu acum la preparativele privitórie la actulu alegerei, avemu a observá, cà tactic'a partidei guvernamentale a statu de asta-data in aceea, cà in cele mai multe si mari comunitàti seu nu séu s'a publicatu abia in presór'a alegerei terminulu si loculu de alegere asié, incàtu alegĕtorii nu au sciutu séu nu au mai pututu veni la timpu la actulu alegerei, de aci urméza, cà abia ceva peste a treia parte a alegĕtoriloru a participatu la actulu alegerei, Neparticipantii apartienu toti partidei nationale.

Partid'a guvernamentala a constatu din lucratorii la minele din Ruscberg si Ferdinandsberg, cari per fas et nefas sunt aprópe toti introdusi cá alegĕtori, apoi din functionari ai statului si municipali, in fine din poporatiunea germana si jidana din Caransebesiu si Orsiova. Acestei partide nu i-a succesu a castigá nici 10 alegĕtori romani independenti, desi n'a remasu neintrebuintiatu mai nici unu mijlocu de seducere.

Sunt caracteristice si interesante duóe episode din actulu alegerei. Legea electorala permite partideloru a se folosi de insemne si embleme de o colóre. Partid'a generalului Doda a alesu colórea galbena. Alegĕtorii din partile Orsiovei 'si-au facutu unu steagu de aceasta colóre, tiparitu era pe elu „Traiésca candidatulu nostru, generalulu Traianu Doda!" Acestu stégu din mandatulu vicecomitelui a fost confiscatu sub pretextu, cà este de 2 colori si încà „fekete-sárga" (negru-galbenu) constabilii partidei nationale purtau la bratiu pantlice asemenea galbene cu inscriptiunea tiparita pe ele: Traianu Doda. Presiedintele comissiunei electorale, dlu Bela Szende, fiiulu ministrului de honvedi Szende, voiea se confisce si aceste pantlici, fiind-cà sunt de 2 colori, galben si negru, dér dupa ce a fost facutu atentu, cà si partid'a guvernamentala resp. constabilii ei pórta la bratiu pantlice albe cu inscriptiunea tiparita „éljen Bősz Hedvig" si dupa ce i s'a pusu in vedere, cà déca partidei romane nationale i sar' imputa cumva in urm'a coloreloru vre-o gravitatiune càtra Vien'a, apoi cu totu dreptulu i se póte imputa si partidei lui Bősz o gravitatiune càtra Berolin, deórace colórea alba-négră, este colórea casei domnitóre de Hohenzollern, resultatulu fù, cà constabilii ambeloru partide primirà inviatiunea, careia se supusera neconditionatu, cá se intórcà pe dosu pantlicele dela braçiu.

Dupa acestea se incepù la 9 óre a. m. votarea la 3 comissiuni, si decurse in cea mai buna ordine pĕna la 9 óre séra. Dintre alegĕtorii partidei nationale nu amu vediutu màcàru unu alegĕtoriu incuragiatu de beuturi spirituóse. Cu parere de reu nu potu afirmá aceasta si despre alegĕtorii partidei guvernamentale, dintre cari cu deosebire Orsiovenii 'si perdusera cu totulu ecuilibrulu si chiaru unu barónu, apoi unu jude regescu se aflau in o stare apróape ridiculósa si se portau cu unu sgomotu, incàtu insusi presiedintele electoralu s'a vediutu necesitatu ai provocá la ordine.

La 10¼ óre nóptea a urmatu proclamarea generalului T r a i a n u D o d a de deputatu dietalu. Toti alegĕtorii lui au fost presenti. Entusiasmulu erá nedescriptibilu. Se arangiá momentanu unu conductu de faclie. Unu stégu galbenu, acum farà inscriptiune, falfai'a inaintea conductului. Damele incoronara aceasta flamura cu o cununà colossalà de flori rosii, galbene si albastre. Conductulu, in alu caruia mijlocu se aflá damele si damicelele romane din Caransebesiu, merse pĕna in mijloculu piatiei Carasebesiului si se asiedià imprejurulu crucei gr. or. de aici. O deputatiune aduse pe alesulu deputatu in mijloculu alegĕtoriloru, si postandu-se deputatu inaintea santei cruci rosti càtra dame, cari-i oferira o cununa frumósa de flori urmatórele:

„Me bucuru, cà si D.-Vóstra Ve ocupati cu politic'a, cum se ocupau si damele romane din anticitate. — Precum acestea au crescutu barbati de caracteru, asia si D.-Vóstra se Ve cresteti fiii. Ve multiamescu pentru onórea ce mi-ati facutu."

Urméza cuventarea Protei din Orsiova M. P o p o v i c i u, care a datu espressiune viua semtieminteloru de bucuria a alegĕtoriloru pentru triumfulu reportatu. Apoi deputatulu T r a i a n u D o d a rostì càtra alegĕtori urmatóri'a cuventare:

Alegĕtoriloru! Ve multiamescu pentru onórea, ce mi ati aretat'o astadi alegĕndu-me de nou de deputatulu Vostru. (Se traiésca!) Eram decisu a nu mai primí mandatulu, inse conducĕtorii si fruntasii poporului nostru autochton 'mi-au dechiaratu, cà poporulu nu voiesce pe altu deputatu decàtu pe mine, (Se traiésca!) si déca si nu primescu eu mandatulu, elu, adeca poporulu, totusi me va alege. (se traiésca!) Asia nu'mi remase altceva decàtu a implini dorinti'a poporului, si de a primi si de astadatà mandatulu de deputatu. (Se traiésca prelungitu.) Desi mandatulu acest'a este o mare jertfa pentru mine, totusi sunt bucurosu, sunt fàlosu cà l'am primitu, vediendu astadi de nou increderea, insufletirea si alipirea poporului càtra mine. (Se traiésca!)

Este datina la astfeliu de ocasiuni, ca ablegatulu se promita ceva alegĕtoriloru sei. Am se ve promitu si eu vóue ceva? (Esclamari: nu ne trebue!) Bine! Eu nu ve promitu lemne gratis, pasiune gratis, munti gratis; eu nu ve promitu nici restituirea Comitatului; (esclamari: se traiésca!) Nu ve promitu càte si mai càte, cari nu se potu implini; dér una totu ve promitu: ve promitu, cà unde si candu voiu puté lucra pentru binele patriei, pentru binele comunu, voiu lucrá (Bravo, sé traiésca!)

Contrarii nostri dicu, cà eu n'am facutu nimicu! Fia. Dér' eu 'i intrebu pre densii: de ce nu platesce orasiulu Caransebesiu portia indoita, care a fostu aruncata deja? din care causa nu s'au impartitu in dóue cele 30,000 de lantia de munte, cum a fostu se se imparta? nu vréu se insiru si altele, ci ve spunu numai aceea, ce a disu pré stimatulu nostru Prota din Rusiava: „faptele vorbescu" (se traiésca prelungite).

Vorbii de contrarii nostri, se ne ocupamu nitielu de ei. Contrarii nostri s'au folositu de tóte mijlócele pentru de a seduce, a stricá poporulu. Ei au respanditu vestea, cà eu v'am stricatu comitatulu, cà eu am introdusu tacsa pentru aceia, cari nu se punu càtane, cà eu am facutu se platiti lemnele, pasiunatulu, muntii si altele, in locu se le capatati gratis tóte acestea. En se vedemu, cum stau trebile acestea! Eu ve intrebu: cine este caus'a, cà amu capatatu unu Comisariu regescu? cine a contribuitu, cá se se introduca unu provisoriu de 3 ani? Cine a descoperitu defraudarile lui Pausz, cari de buna séma au contribuitu si ele la disolvarea, séu mai bine disu, la incorporarea Comitatului Severinu. Dér' voi sciti tóte acestea! (Esclam. scimu! scimu!)

Mi aducu aminte de fabul'a lupului cu ói'a. Unu lupu si o óie au ajunsu odata la unu pareu, cá se bè apa. Lupulu cautandu cérta cu biéta óie 'i dice, de ce 'mi turburi ap'a § — Cum se póte asié ceva? eu stau mai in vale de tine, si ap'a curge dela tine càtra mine? Ce, au vrei tu se te opuni. Si lupulu prinse biéta óie, o rupse si o màncà! Vedeti cum lupulu invinovatì oiea, asié si acei pecatosi! (Se traiésca, bravó!) Pecatele loru, vreau se le arunce in carca altorà. Ce-i bine, vine dela ei, ce-e reu vine dela mine. Inzedaru, cà-i cunóscemu! Ii cunósceti si voi? (ii cunóscemu!)

Ce se atinge de padure, Ve este cunoscutu cà ea s'au impartitu in duóa. Comunitatea de avere este datóre de a o pastrá si de-a o administrá dupa lege. Administrarea cere cheltueli. Si de unde, din mijlóce sè se platésca cheltuelile acestea? Din nimica nu poti face, ceva. Trebuie se se introduca tacse pentru lemne si pasiune. Inse tacsele acestea suntu mici, suntu moderate, amesuratu cheltueleloru prescrise prin statutulu nostru. (bine, se traiésca.)

Tóte acestea suntu cunoscute Vone si contrariloru nostri. Cesti din urma striga in gura mare, cà acuma ar' trebui tacsele delaturate, de óre ce francesii, cari au cumperatu lemne din revirulu Dubov'a si Jestelniti'a, au platitu deja sume mari. Dér' sciti voi, càtu au platitu francesii pĕna acum? Vr'o 8000 fl. Dér' aceste 8000 de florini nu dormu in lada, ci suntu date cu camata la diverse institute. Cu timpulu firesce, cà francesii voru plati sume mai mari, inse si aceste sume nu voru zacé in lada ci voru fi date cu camete la cei impaduriti, si déca se va puté, si la alti competinti. Este bine asié? (bine, se traiésca.)

Fiindu cà suntemu in padure, se mai remanemu in ea, càci aci e recóre. (Ilaritate, se traiésca!) Au agitatu unii prin mai multe comune, cá ele se 'si céra partea cuvinita din padurea Comunitatii de avere, si cá ele se administreze insasi, càci atunci comunele respective in padurile loru se voru folosi de lemne si do pasiune gratis, si voru dispune cu ele dupa placu. Si vreti voi se cunósceti pe aceia, cari au agitatu pentru astfeliu de despartiri? Intrebati pe cei din Ruieni, Turnu, Borlova, Bolvasinitia, pre cei din Tisovitia,

Plavisieviti'a, Dubova, Ogradena, cu unu cuventu, pe cei din Clisura, si pre cei din Bozoviciu, si veti audi numele loru. (esclam. : ii cunóscemu.) Si cu ce dreptu se amesteca agitatatorii acestia in bunulu nostru, ei cari n'au nici o nui'a cá proprietate in padurea nóstra? Lasati se fia padurile cum stau ele astadi. Se le administramu bine si vomu trage din ele venituri frumóse! Fiva bine asié? (bine! se traiésca)

Acum se venimu la scóle! Se facemu odata scóle, dér' se nu facemu numai din gura, ci in fapta. Bani, — fonduri — aveti, zidire in Caransebesiu, aveti. Dorinti'a generala este a infiintiá unu gimnasiu completu cu 8 clase. Este bine asié? (bine! se traiésca!) Déca vomu avé venituri destule, atunci se mai infiintiamu o scóla de industria, in care copii voru invetiá diferite meserii séu mestesiuguri, facêndu-se din ei masari, rotari, làcatari etc, Copiii vostri se nu-'si castige pànea de tóte dilele numai cu plugulu, ci si cu mestesiuguri. Va fi bine asia? Esclamari: bine! se traiésca! Apoi se mai inflintiamu si o scól'a agronomica si de silvicultura séu de paduritu, cá intrinsele se invetie copii vostri, cum se lucre pamentulu cu mai mare folosu decàtu pêna acuma si cum se cultiveze padurea. Prin numitele scóle copiii Vostri 'si voru desvoltá mintea 'si si voru agonisi si bunuri materiali. (Se traiésca!)

Inse cultivarea mintii si a animei asia sè se faca, cá copiii vostri se devina ómeni, barbati de caracteru, ómeni cu tari'a sufletésca. Se nu fia, cá cum buna-óra astadi se afla multi individi cameleoni, cari 'si schimba colórea in totu momentulu. Copiii vostri se nu-'si schimbe colórea cá cameleonulu se nu fia astadi galbini, maue negri, poimane rosii, apoi vineti s. a. ci se fia, precum disei cu caracteru tare. (Se traiésca!) Stamu inaintea simbolului credintiei nóstre. Acel'a care s'a restignitu pe simbolulu acest'a,*) se ne servésca de esemplu, cum elu, adeca Isusu Christosu, si a datu si viatia pentru convictiunea s'a, asié si noi se stamu cu taria la convictiunea nóstra!

Si acum se sfersimu, càci mi se pare, cà si celu de susu se misca (Ilaritate)**) Se ne luptamu pe cale legala cu tóta taria sufletésca pentru drepturile nóstre, se ne luptamu pentru egala indreptatire, se tienemu cu poporulu, si cum buna óra doctorulu taie din trupu partea putreda si o lapada, asié si noi se eschidemu din sinulu nostru pe acei, cari nu se tienu de poporu.

Si cu acést'a ocasiune se ne aducemu aminte de regentele nostru: D-dieu se tiena si se luminéza pe Maiestatea S'a, Imperatulu si Regele nostru, spre binele popóreloru! (se traiésca! de 3 ori). Se traiésca patri'a nóstra, hurá! (hurá! de 3 ori). Se traiésca poporulu nostru. (se traiésca.) Se traiésca alegêtorii mei! Si D. Vóstre dameloru***) Ve multiamescu de onórea, ce 'mi ati dat'o astadi, si ve poftescu inca odata, cá precum damele din anticitate, asié si D-Vóstra se cresteti urmasi, cari se devina ómeni de caracteru, cum au fostu Brutus, Cassius, Cato etc. D-dieu se ve tiena la multi ani! (Se traiésca prelungite.)

Si acuma mergeti cu D-dieu acasa, se ne mai vedemu sanetosi si voiosi. (se traiésca prelungite.)

Aceasta diua a fostu pentru noi Severinenii actuali o dî de serbatóre. Onóre bravıloru alegêtori romani din fostulu comitatu Severinu. Onóre conducêtoriloru acestui bravu poporu. Onóre deputatului nostru, care esitu din sinulu poporului si inaintatu la mare demnitate numai prin talentulu si diliginti'a s'a, si in calitatea s'a civila, a sciutu se pastreze iubirea si incredeerea poporului seu.

#

Cronic'a evenimenteloru politice.

Acumá voru avé si Serbii drumuri de feru. Principele Milan a inauguratu in 3 Iuliu c. constructiunea cálei ferate, asistandu la festivitatea primei sapaturi.

Din Aten'a se anuntia, cà in 3 Iuliu s'a inceputu predarea teritorieloru cedate de càtra Turci'a. Armat'a turcésca a desiertatu orasiulu Punta si Grecii l'au ocupatu. Comandantulu-siefu alu armatei de ocupatiune grece a primitu ordinulu de a ocupá Art'a. Tóte aceste mesuri s'au luatu imediatu dupa subsemnarea tractatului de predare turco-grecescu.

Sultanulu turcescu, dupa ce a scapatu cu chinu, cu vai de insipid'a cestiune grecésca, incepù a-si refui socotelele cu supusii sei proprii. S'a apucatu Maj. S'a turcésca se caute potcóve dela cai morti. A pusu sè se faca procesu aceloru ómeni de statu, despre cari se pretinde cà ar' fi instigatorii omoririi Sultanului Abdul Aziz, despre care pen'acum se credea, cà s'a sinucisu cu fórfecele, ce au devenitu de atunci istorice. Intre acusati figurà in primulu locu renumitulu Midhat-pasi'a, Mahmud-Damat-pasi'a si Nuri-pasi'a. Pentru toti aceia, cari sunt cunoscuti cu referintiele imperatiei turcesci acestu procesu nu avù altu scopu, decàtu a scapá pe actualulu Sultanu Abdul Hamid in deosebi de unu omu cà faimosulu Midhat-pasi'a, care pote deveni pentru domni'a lui totu atàtu de periculosu, precum se pretinde a fi fostu pentru domni'a lui Abdul Aziz. .

Procesulu acest'a criminalu-politicu s'a inceputu in 28 Iuniu si s'a terminatu in 29 prin condamnarea lui Midhat-pasi'a si a celorlalti acusati la mórte. Se crede, cà Sultanulu, desi nu va persiste in esecutarea acestei sentintie, va fi prea slabu a resistá elicei, cá revoiesce cu ori-ce pretiu delaturarea aceloru barbati cu influintia.

Din Waschington sosesce scirea, cà in contra presiedintelui republicei nordamericane d. Garfield s'a comisu unu atentatu cu revolverulu. Elu fù ranitu la braçiulu dreptu si in spate. Asassinulu se fia de origine francesu cu numele Guiteau. Este caracteristicu, cà atentatele s'au transplantatu din capital'a imperiului autocratu, in capital'a liberei republice americane. Se dice, cà atentatorulu Guiteau ar' fi unu omu smintitu; numai acést'a ar' poté esplicá faptulu, cà nici presiedintele Stateloru-Unite nu a fostu siguru de vieati'a s'a, càci afara de casulu acest'a si de casulu unei resbunari personale unu atentatu asupra lui Garfield n'ar' fi avutu nici unu intielesu.

Mesagiulu de inchidere alu Corpuriloru Legiuitóre romane.

Domniloru senatori! Domniloru deputati! Laborióse si pline de bine-cuventare róde au fost lucrarile d-vóstre legislative in sessiunea, care se incheie asta-di. Dupa ce aceste corpuri legiuitóre, echou fidelu alu solicitudinei, de care este insufletita natiunea intréga pentru asigurarea si intarirea edificiului seu politicu, au datu o mai mare precisiune prescriptiuniloru constitutionale cari reguléza succesiunea la Tronu, totu loru le-a fost reservatu a implini dorinti'a cea mai ferbinte a generatiuniloru ce ne-au precesu, a realisá aspiratiunile cele mai inalte ale lungiloru veacuri de sacrificii si suferintie ale Romaniloru, reinaltiandu patri'a la loculu, ce i se cuvenea intre state. Urmandu menirei loru de a fi pururea in fruntea mareloru miscari patriotice si nationale Senatulu si Camer'a intrara in iresistibilulu aventu, de care tóta suflarea romanésca era cuprinsa, si, intr'o imposanta si marétia unanimitate, proclamara Romani'a de Regatu. Acést'a unanimitate, dovéda noua a caldei iubiri de tiéra si adêncului semtiu politicu alu poporului nostru, candu este vorb'a de esistenti'a si securitatea lui, ne-a atrasu si mai multu stim'a in afara; si tóte Puterile, grabinduse a recunósce cu simpatie actulu seversitu de Corpurile legiuitóre si aclamatu de natiune, au vediutu intr'insulu o garantia mai multu pentru interesele pacei si civilisatiunei in regiunile Europei resaritene.

Onóre dér' d-vóstre, d-loru senatori si d-loru deputati, cari ati pututu inscrie in istori'a tierei acestu actu solemnu.

Fapteloru mari inse, evenimenteloru importante, cari prin proportiunea loru intrecu cadrulu obicinuitu alu viuetiei dilnice a unui poporu, Provedinti'a le mana cursulu, inteliginti'a si patriotismulu alesiloru si conducetoriloru natiunei le insémna or'a realisarei. In labórea inse de tóte dilele spre inlaturarea lipsuriloru si indeplinirea imbunatatiriloru permanente, de cari o societate are nevoie, mai remaneau inca mari si anevoióse sarcini pentru mandatarii tierei. Aceste sarcini ati sciutu a le implini cu zelu si activitate in cursulu acestei sessiuni.

Prin legi bine chibzuite ati datu, d-loru senatori si d-loru deputati, satisfactiune multipleloru cerintie ale Statului; proprietatea funciara a primitu o usiurare si unu nou aventu spre prosperitate, puindu-i la dispositiune midilócele de a efectuá conversiunea scrisuriloru funciare si a ajunge astfelu la scàderea dobêndiloru. Sórtea poporatiunei agricole, a numerósei si muncitórei clase a tieraniloru, cari, cu dreptu cuventu, s'au numitu temeli'a Statului, a aflatu si dens'a cea mai iubitóre solicitudiue din partea d-vóstra, si prin intocmiri bune si parintesci cá acea a creditului agricolu si a transformarei dileloru de prestatiune, cultivatorii si satenii voru gasi inlesnirea, de care au nevoe pentru imbunatatirea traiului si o mai mare desvoltare a ramurei celei mai bogate a productiunei nóstre nationale.

Comerciulu nostru se va misca si densulu intr'unu cercu mai largu si mai roditoru prin deschiderea de noue linii ferate, pe cari le-ati votatu, si prin infiintiarea intrepositeloru, cari voru mai si activá schimbulu transactiuniloru.

Interesele economice, cari constituescu avuti'a si crescu puterea unui Statu, au avutu tóta ingrijirea d-v. Dér' nu mai pucinu v'au ingrijitu si interesele morale ale natiunei. Credinti'a religiósa si cultulu amintiriloru istorice inaltia anim'a si dau unui poporu tarie spre a pasi cu incredere spre viitoru. Condusi de aceste idei, ati datu guvernului midilóce spre a recladi biserici, a repará monastiri, a se intretiené monumente, cari sunt glasulu unui trecutu, de care, cu dreptu, ne putemu fali.

In fine, armat'a, braçiulu puternicu alu Romaniei, scutulu onórei si siguranției sale, a avutu, cá in totu-deauna, loculu ce i se cuvine in mintea si anim'a unoru legiuitori intielepti si prevedietori, si d-vóstra 'i ati datu ce i-a fostu mai indispensabilu spre a asigura tari'a si a desvoltá organisatiunea ei.

Tóte aceste imbunatatiri nu s'au pututu realisá de càtu, gratia bunei cumpaniri ce ati datu financieloru nóstre, si a situatiunei atàtu de prospere in care ne aflamu suptu acestu raportu, si care a facutu, cá creditulu Statului sè se redice la inaltimea, la care nu ajunsese nici-odata pêna acum.

Pentru tóte acestea dér', d-loru senatori si d-loru deputati, ve multiumescu in numele tierei, in numele Meu, si aceste multiumiri, cari le auditi astadi de la Mine, ve voru fi si mai pretióse, candu le veti primi din partea aceloru, cari v'au onoratu cu increderea loru, intorcêndu-ve la caminele d-vóstre. Acolo reluandu ocupatiunile particulare, pe cari le-ati lasatu spre a ve consacrá binelui comunu, veti aduná noue puteri spre a duce inainte oper'a de consolidare si de inflorire a junelui nostru Regatu se la reintalnirea nóstra viitóre, cà si la despartirea de acum, se ne unimu in strigatulu: Se traiésca Romani'a.

Sessiunea Corpuriloru legiuitórie este inchisa.

Carolu.

Presiedintele consiliului ministriloru, ministru de finance si ad-interim la resbelu, I. C. Bratianu.

Ministru de interne, C. A. Rosetti.

Ministrulu afaceriloru straine, Eugenie Statescu.

Ministru de justitia, M. Pherekyde.

Ministru agriculturei, comerciului si alu lucrariloru publice, Colonel N. Dabija.

Ministru culteloru si alu instructiunei publice V. A Urechia.

Astadi ne implinimu trist'a datoria de a publicá o alta circulara a Metropolitului Cortesiu, care pune corón'a la nefericit'a debutare politica a lui. Éata-o:

40 R. Sibiiu, in 11 Iuniu st. v. 1881.

„Iubite in Christosu fiiule!

Interesele nóstre nationali-bisericesci, pre cari nici càndu nu trebue sè le perdemn din vedere, receru neaperatu: cà la imminentele alegeri de deputati dietali, unde nu sunt candidati dintre romanii aderenti baseloru dreptului publicu actualu, alegetorii romani se sprijinésca cu voturile loru pre candidatii partidei guverniali.

Pretitulata Domnia-T'a vei face unu servitiu fórte bunu chiaru causei nóstre nationali-bisericesci, déca influinti'a, ce o ai la alegêtorii dimpregiuru, o vei folosi spre a i induplecá, se participe càtu mai numerosi la alegerile imminente, in directiunea indegetata de mine.

Voiu pune mare pretiu pe aceea, déca Pretitulata Domnia-T'a despre resultatulu acestei reflectari me vei insciintia intre marginile discretiunei recerute, si totudeodata 'mi vei anumi pre acei preoti si invetiatori archidiecesani, cari se voru fi distinsu prin sprijinirea celoru recomendate de mine, dér' si pre aceia, cari nu cumva voru fi lucratu in directiune contraria, cá asié si din acést'a parte se-mi cunoscu mai de aprópe organele inferior

De altmintrea voiescu sè se scie espresu: cà fiindu vorb'a de afaceri politice, eu prin recomendarea presenta nu voiescu se constringu nimenui libertatea convingerii sale individuali.

Mironu Romanulu,
archiepiscopu si metropolitu."

---

*) Cuventatoriulu arata crucea, inaintea careia stá.

**) Alusiune la unu stropu de plóie ce 'la simtitu.

***) Cuventatoriulu se intórce càtra damele, cari sub decursulu cuventarii au fostu langa densulu, formandu unu semicercu, si cari dame au aruncatu la piciórele alesului o gramada de cunuui, care de care mai frumóse.

Vien'a, 27 Iuniu 1881.

(Fine)

Biseric'a a fost in totu timpulu celu mai puternicu scutu alu nationalitatii nóstre. Capii nostri bisericesci in totudéun'a s'au nisuitu a implini vointi'a si dorintiele poporului. Episcopulu dela Gherla si Archiepiscopulu din Sibiiu lucra inse prin circularele loru tocmai in contra vointii si dorintieloru natiunii. Incàtu despre celu d'antaiu s'au aratatu deja causele, cari l'au facutu a se rupe de càtra natiunea s'a, ce a potutu indemná inse pe Metropolitulu din Sibiiu a parasi caus'a nationala? Dóra impregiurarea, cà conferenti'a nu la invitatu in mijloculu ei, cá se-i auda parerea? Conferintii i-a fost in memoria circular'a Esc. sale publicata anii trecuti; asemenea nu 'si uitara membri conferentiei nici de respunsulu celoru 101 Brasioveni relativu la acésta circulara. L'au indemnatu vr'unu motivu politicu, vr'unu prospectu alu oportunismului? Program'a conferentiei se fi amenintiatu óre referintiele intre statu si biserica séu Ddieu mai scie ce? Archiepiscopulu insusi nu va poté crede in tóte aceste. Ori cà caus'a atitudinei sale e acea „bunavointia speciala," care ar' fi respiratu atàtu de manosu in timpulu din urma faç̧ia de noi? In ce s'a manifestatu acésta „bunavointia?" In legea pentru introducerea limbei maghiare in scólele poporale séu in rapirea dreptului de dispunere (impartire) libera asupra adjutului pe care, cum se vede, cei dela potere voiescu alu folosi de mijlocu pentru a cortesi? Séu in fine pressiunea guvernului l'a impinsu la unu pasu atàtu de compromitietoriu? . . .

Ori cum ar' fi, Archiepiscopulu traiesce in mare retacire, déca ar' presupune, cà preotii, legitimii aperatori ai poporului romanu, voru rupe-o cu traditiunea „P r e o t i c u c r u c e a i n f r u n t e", ce e legata de sant'a loru chiamare séu cà pentru pretiulu neinsemnatu, celu primescu o parte din ei din adjutulu dela statu, isi voru vinde bunulu celu mai mare, increderea ce o au la poporu. Acést'a nu o voru face pentru lumea intréga, preotii nostri voru respinge cu indignatiune criminalea si umilitórea insinuatiune ce li se face. . . .

Incàtu pentru insinuatiunile de neloialitate, de nepatriotismu, sinonime cu tradarea si conspiratiunea in contra ordinei de statu, crime pe cari nici dusmanii nostri cei mai aprigi nu ni le-au imputatu, pe cari inse Escelenti'a s'a aflá, cà „respira din conclusele conferintiei din Sibiiu", — suntu convinsu, cà „multi din barbatii cei mai eminenti ai natiunei romane, in locu de a fi de acordu cu Escel. S'a, se voru alatura càtra toti aceia, cari siguru nu voru intardiá a spune numerulu celoru 101 la 1200,000 fara duoi, cari voru respunde la acést'a conformu demnitatii si onórei nationale. — Contrarii se voru bucurá presupunendu, cà le-a succesu a invrajbi biseric'a cu natiunea, pe laici cu preotii. Ei considera circular'a metropolitului de-o declaratia de resbelu a acestoru factori nationali nedespartiti. Inse bucuri'a acést'a a loru este zadarnica si fara nici unu fundamentu. Biseric'a si natiunea, clerulu si poporulu, preoti si laici au fostu in toti timpii strinsu uniti, in vederile loru nationale, in lupt'a pentru aperarea celoru mai sante drepturi ale natiunei romane. Asié va fi si de aci 'nainte! Càci numai acela, care va puté schimbá ordinea naturei, va fi dóra in stare a rupe acést'a legatura. . .

Statistica si Notitie.

D e s p r e R o m a n i i d e l a P i n d u.

Pe cele duóe cóste ale Pindului, de la orasielulu Samarina, locuitu esclusivu de Romani, pêna la fruntari'a grecésca, suntu 70 de sate, burguri mari si orasie mici cu desevêrsire romane, cu o populatiune de 150,000 suflete aprópe; càci celu mai micu satu romanescu contiene o populatiune de 1000 locuitori; pe candu cele mai mari, cá Metzovo, de esemplu, Samarina, etc., au de ordinariu o populatiune dela 10,000 pêna la 15,000 locuitori, vorbindu toti aceeasi limba si avendu aceleasi obiceiuri, etc. fara a fi macaru vre-o familia de altu cultu. La acést'a populatiune compacta de 150,000 locuitori trebuie a se adauge Romanii risipiti prin orasie, prin têrgurile si prin satele Tesaliei si Epirului, cá de esemplu orasiele Trical'a, Laris'a, Têrnov'a, Velestino, Carditia, Armiro, Volo, etc. si satele Zarco, Damasi Tigoti, Vlaho—Iani, etc. (in Tesali'a); Ianin'a, Paramit'a, Filiatis, Parg'a, Art'a, Pervez'a etc. (in Epiru), a caroru populatiune este mixta si in care Romanii suntu totu asié de numerosi cá si Grecii; séu mai bine Romanii, uniti cu musulmanii si cu Albanesii, locuindu aceeasi localitate, forméza maioritatea.

In acestu modu numerulu totalu alu Romaniloru din Epiru si Tesali'a nu ar' puté se fia mai pe josu de 200,000 locuitori. Dér', ceea-ce dà poporului romanu o importantia multu mai insemnata, este superioritatea loru in privinti'a conditiuniloru sociali si morali; càci printre populatiunea crestina din Tesali'a si Epiru numai Romanii si Albanesii suntu proprietarii tierii loru natale. Industri'a locala, comerciulu, meseriile si mai tóte profesiunile suntu esercitate de Romani, cari forméza burgesi'a populatiunei crestine, Grecii fiindu cultivatorii cifliciuriloru séu fermeloru, proprietati ale musulmaniloru séu ale statului.

Cei mai mari comercianti, cei ce platescu statului imposite mai mari si contributiuni indirecte si poporulu celu mai productivu alu tierii, suntu Romanii. Ar' fi dér' nu numai injustu si nerationabilu, dér' chiaru nepoliticu, déca nu s'ar' tiené comptu de Romanii din Tesali'a si din Epiru in cestiunile sociali si politice.

Eata list'a burguriloru mari si orasieloru-mici, locuite esclusivu numai de Romani:

Numele sateloru Romanesci.

1. Samarin'a, 2. Smixi, 3. Abelo, 4. Pirvoli, 5. Turi'a in cantonulu Greben'a, 6. Furc'a, 7. Armat'a, 8. Bréz'a, 9. Padzi, 10. Pailo-sceli in cantonulu Conitia, 11. Baés'a (Vuvus'a in grecesce), 12. Lac'a (Laist'a in grecesce), 13. Dobrinovo, 14. Lesniti'a, 15. Pailo-chori, 16. Macrini, 17. Cernechi, 18. Floro, 19. Grebeniti, 20. Trestenico, 21. Dragai, 22. Doliani in cantonulu Zagori, 23. Orasiulu Metiovo, 24. Mer'a (Meil'a in grecesce), 25. Chiaré (Anelio in grecesce), 2S. Vutunos, 27. Malacache, 28. Ciorani in cantonulu Metiovo, 20. Cutu-Fleani, 30. Palteno, 31. Generadzi, 32. Carziazi, 33. Sturdz'a, 34. Calichi, 35. Schinés'a in districtulu Trical'a, 36. Coturi, 37. Libendz'a, 38. Viliciani, 30. Doleani, 40. Cornu (Gragn'a in grecesce), 41. Dragoviste, 42. Ameru (Paiolo-Meil'a in grecesce), 43. Gardichi, 44. Giurgea, 45. Muciar'a, 46. Orghili (Tifloseli in grecesce), 47. Camnedni, 48. Pir'a, 49. Desi, 50 Vitrinico, 51. Pertuli, 52. Cotean'a, 53. Pergnaoo, 54. Apano-Pergnaco, 55. Aivani, 56. Pailo-Chori, 57. Drauste, 58. Calogreani, 59. Clinovo, 60. Nevodi, 61. Gudobasdi, 62. Costean'a (Castagn'a in grecesce), 63. Burenico, 64. Cocli, 65. Lujesti in districtulu Trical'a, 66. Calari (Calaritis in grecesce), 67. Seraco, 68. Pailo-Chori, 69. Matiuchi, 70. Megidie dependinti de Ianin'a. (Binele Publicu.)

D i v e r s e.

(S c i r i e l e c t o r a l e.) Ininte de a incheiá fói'a ne sosi dela Z e l a u urmatórea telegramu: „Candidatulu romanu Georgiu P o p u a cadiutu faç̧ia de guvernamentalulu Mony cu 85 voturi. Ilegalitati ne mai pomenite". — Nu scimu de care cercu e vorba aci! Diarele din Clusiu ne spunu cà d. G e o r g i u P o p u a fostu alesu in cerculu C e h u l u i. — Pêna la 4 Iuliu s'a constatatu alegerile din 410 colegii, intre cari 232 Tisaisti, 86 Kossuthiani, 74 opositiune moderata, 11 nationali si 7 afara de partide.

(„M ó r t e a l u i M i h a i u V i t é z u l u.) Sub titlulu acést'a a aparutu dilele aceste in tipografi'a Löw, Gerula & Comp. din Brasioviu o noua tragedia nationala in 5 acte de Stanu Parjol.

(Casu de mórte.) In Deesiu a repausatu la 29 Iuniu a. c. S u s a n'a M u r e s i a n u nasc. P r o d a n u o brava mama si socia, in etate abia de 32 ani. Fiai tierin'a usióra!

Dela comitetulu Societatii *Romani'a Juna* din Vien'a primimu spre publicare urmatóri'a

Invitare.

In lun'a acést'a (*) implinesce „poetulu rege" alu Romaniloru V. A l e c s a n d r i 60 de ani ai vietii sale. Activitatea binefacetória intru redicarea onórei nationale si impregiurarea atàtu de favorabila pentru „Romani'a Juna", fiindu marele poetu celu d'antaiu, care a primitu titlulu de membru onoraru, inainte cu 10 ani, candu s'a infiintiatu acést'a Societate, au indemnatu pe membrii actuali se tiena in onórea renumitului poetu o siedintia literaria, ce va avé locu Luni in 4 Iuliu a. c. (séra la 7 óre, Hôtel Klomser I. Herrengasse Nr. 19) cu o programa, care consta in productiuni din diferitele ramuri ale activitatii literarie a iubitului poetu nationalu V. Alecsandri. Sunt rogati toti sprigiinitorii Societatii a luá parte la acést'a siedintia.

Comitetulu.

Program'a:

1. Cuventu de deschidere, rostitu de presidentulu Societatii Basiliu D a m i a n u.
2. „Alecsandri", studiu de A. B ă r s e a n u.
3. „Mihu copilulu", cantecu bătranescu, declamatiune de Simeon P o p u.
4. „Stelutia", solo de D. B r a t i a n u.
5. Tractatu asupra poesieloru poporale colectate de V. Alecsandri de I. C. P a n t i u.
6. „Groza" declamatiune de C. S. V u l c a n u.
7. „Alecsandri si teatrulu romanu" studiu I. S. P a u l u.
8. „Gondoleta", solo de D. B r a t i a n u.
9. „Ghioaga lui Briar", declamatiune de D. S. S t e f a n u.

---

*) Diu'a n'am pututo aflá.

Invitare.

Subsemnat'a Directiune aduce prin acést'a la cunoscinti'a publica, cà adunarea generale a despartiementului IV — Sabesiului — a Associatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu se va tiené estu anu in 31 Iuliu 1881 st. n. in Comun'a Lancremi. —

La acést'a se invita cu tóta onórea toti membrii despartiementului precum si alti iubitori de progresulu si cultur'a poporului romanu. —

Sabesiu in 1 Iuliu 1881.

D a n i l u D a v i d u. Secret. subst. — I o a n u P i s o. Direct. desp. IV.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu. Tipografi'a: Ioanu Gött si fiiu Henricu.
Editoru: Iacobu Muresianu.